

02 SvD DEBATT

Koppar värd att miljömärka

BYGGMATERIAL Både Byggvarubedömningen och Svanen har uppmanat till utfasning av koppar i byggnader. Men det är ett ställningstagande som inte baseras på fakta och vetenskap.

Den senaste tiden har två miljömärkningssystem uppmanat till utfasning av koppar i byggmaterial. Det gäller Byggvarubedömningen och Svanen miljömärkning.

Att använda rätt material när vi bygger är viktigt, inte minst när vi ska bygga mer hållbart. För att få vägledning och veta vad som är bra material ur hållbarhetssynpunkt kan frivilliga miljömärkningssystem som exempelvis Byggvarubedömningen och Svanen ha stor betydelse. Men det förutsätter att dessa miljömärkningssystem baserar

SvD NÄRINGSLIV DEBATT

SvD Debatt, debatt@svd.se, Telefon 08-13 51 49
Redaktör Carina Stensson, Bitr redaktör Carl-Johan Bilkenroth
Webb: SvD.se/naringsliv/debatt, Twitter: twitter.com/SvDDebatt
Facebook: SvD Debatt

sina ställningstaganden på vetenskap och fakta och vad som är bäst för miljön ur ett livscykelperspektiv. Tyvärr är detta inte alltid fallet.

ÅF genomförde tidigare i år på uppdrag av golvbranschen en undersökning av konsekvenserna av det sätt som miljöbedömningarna genomförs. ÅF konstaterade att det snäva miljöfokus som till exempel Byggvarubedömningen tillämpar missgynnar byggmaterial som ur ett livscykelperspektiv är bra för miljön.

Att uppmana till utfasning av koppar i byggnader som både Byggvarubedömningen och Svanen har gjort är exempel på ställningstaganden som inte baseras på fakta och vetenskap. Båda organisationerna har tagit ställning efter det att intresseorganisationen Svenskt Vatten, som är medlem i Svanens miljömärkningsnämnd (som fattar beslut om rekommendationerna), lyfte frågan om kopparhalterna i avloppsslam. Svenskt Vatten hävdar att den koppar som kommer till reningsverken till största delen skulle härstamma från fastigheternas kopparrör och att kopparhalten i slammet skulle försvåra användningen för spridning på åkermark. Även tak och fasader av koppar har

Tak och fasader av koppar anges som källor för höga koncentrationer av koppar i slam. Detta är dock mycket missvisande, skriver författaren. FOTO: KARIN NILSSON

”*Koppar är ett av de få byggmaterial som redan i dag återvinns i mycket stor omfattning utan att tappa i kvalitet.*

angetts som källor för höga koncentrationer av koppar i slam. Detta är dock mycket missvisande. Det finns i dag inget vetenskapligt stöd för att färre kopparrör i fastigheter eller mindre användning av koppar som tak- och fasadmaterial skulle påverka mängden koppar som kommer till reningsverken. Men framförallt och viktigare heller inget som pekar på att kopparhalterna i slammet skulle vara skadligt för människor eller miljö.

Tvärtom så visar statistik från Stockholms stad att koppar i rötslam, vattendrag och i grundvatten minskat de senaste åren, trots att mängden koppar som används i infrastruktur och bostadsbyggande ökat under samma period.

Fakta är att Sveriges nuvarande gränsvärde för kopparhalter ligger mycket lågt och att de är bland de lägsta i EU. Dessutom är de kopparhalter som uppmäts i avloppsslam lägre än dessa redan låga gränsvärden och långt under den nivå där negativa effekter kan förväntas i känsliga jordar. Men det är också viktigt att känna till att stora delar av Sveriges yta, främst i de mellersta och södra delarna, har kopparbrist i mat- och åkerjorden. Det är till och med så att koppar tillsätts till konstgödning i ganska stor omfattning för att kompensera för kopparbrist. Den mänskliga kroppen behöver nämligen koppar precis som den behöver zink och järn. Brist på koppar är inte sällan ett tillstånd som behöver kompenseras genom vitamin- eller kosttillskott. Att använda slam för spridning på åkermark, även om slammet skulle innehålla en högre andel koppar, skulle mot den bakgrunden vara positivt.

Om Byggvarubedömningen och Svanen tog sin miljömärkningsuppgift på allvar borde koppar få etiketten bra miljöval som ett av de få byggmaterial som redan i dag återvinns i mycket stor omfattning utan att tappa i kvalitet, vilket gagnar miljö och den cirkulära ekonomin.

När Byggvarubedömningen och Svanen Miljömärkning nu ger rekommendationer som står i strid med fakta, vetenskap och sunt förnuft tappar dessa organisationer inte bara sin egen trovärdighet utan urholkar samtidigt hela tanken med frivilliga miljömärkningssystem. För att återigen bli trovärdiga är det nödvändigt för både Svanen och Byggvarubedömningen att göra om och göra rätt.

HANNU HEISKANEN

Aurubis Finland Oy
ordförande SCDA

FAKTA

SCDA, Scandinavian Copper Development Association, är en del av International Copper Association och European Copper Institute.

Skandinaviska medlemmar är: Boliden Mineral AB, Sverige, Boliden Harjavalta Oy, Finland, Aurubis Finland Oy, Finland, Cupori AB, Sverige, Cupori Oy, Finland, Nordic Brass Gusum AB, Sverige, Sanha GmbH & Co KG, Sverige, Viega A/S, Danmark.

SvD

Chefredaktör och ansvarig utgivare Fredric Karén fredric.karen@svd.se **Redaktionschef och stf ansvarig utgivare** Maria Rimpi maria.rimpi@svd.se **Chef SvD Näringsliv** Daniel Kederstedt daniel.kederstedt@svd.se **Administrativ redaktionschef och stf ansvarig utgivare** Niklas Kierkegaard niklas.kierkegaard@svd.se **Vd** Gunilla Asker gunilla.asker@svd.se **Kommunikationschef** Björn Hygstedt bjorn.hygstedt@svd.se **ANNONSERA Företag** 08-13 50 00 Fax 08-13 51 13 annonsbokning@svd.se **Privatannonser** 08-13 00 10, fax 08-13 51 13, privatannonser@svd.se **KONTAKT E-post** naringsliv@svd.se **Växel** 08-13 50 00 **Postadress** SvD, 105 17 Stockholm **Besöksadress** Västra Järnvägsgatan 21 **Ny prenumeration** 08-618 02 20 eller på SvD.se/prenumerera **Prenumerationsärenden** 08-618 02 20 eller på SvD.se/kundservice SvD ansvarar ej för insänt, ej beställt material. **Tryck:** V-TAB Göteborg och Södertälje © 2016

SvD Näringsliv i sociala medier →

Följ oss för snabb nyhetsuppdatering, analyser och lästips.

twitter.com/SvDNaringsliv
facebook.com/svd.naringsliv
instagram.com/svdnaringsliv

Diskutera artikeln på SvD Debatt på Facebook

Vill du veta när nya artiklar läggs ut på svd.se/debatt under dagen? Följ oss på Facebook så hittar du våra debattartiklar i ditt flöde. Här kan du också kommentera och diskutera aktuell debatt. Vår sida på Facebook heter: **SvD Debatt**